

ದಿನನಿತ್ಯದ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನ

ಸಂವಿಧಾನ ಎನ್ನುವುದು
ಗ್ರಂಥರೂಪವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ,
ಅದು ಜೀವನವಿಧಾನವೂ
ಹೌದು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ
ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರ
ತಿಳಿಯದವರು
ನಿರಕ್ಷರರಲ್ಲ; ಸಂವಿಧಾನದ
ಅರಿವಿಲ್ಲದವರು
ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರು.
ಸಂವಿಧಾನದ ಕಲಿಕೆ
ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ
ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮವನ್ನು
ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವುದು
ಜರೂರು ಆಗಬೇಕು.

ಈಶ್ವರ್

ಸಂಸ್ಕೃತಿ-ಪರಂಪರೆಯ ಅರಿವು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಪೋಷಕರು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಬದುಕು-ಪರಂಪರೆಯ ಉತ್ತಮ ಅಂಶಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು ವರ್ತಮಾನದ ಬದುಕು ಅರಳುವಲ್ಲಿ ಹರಳುಗಟ್ಟುವಲ್ಲಿ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುವಂತಹದ್ದು ಸಂವಿಧಾನ. ನಾಗರಿಕರ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುವ ಸಂವಿಧಾನದ ಅರಿವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾದುದು. ಆರೋಗ್ಯಕರ ಸಮಾಜ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲೂ ಸಂವಿಧಾನದ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯ.

ಭಾರತದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಜನವರಿ 26 ವಿಶೇಷ ದಿನ. ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ಜಾರಿಗೊಂಡ ಆ ದಿನವನ್ನು 'ಗಣರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ' ರೂಪದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. 2020ರ ಜನವರಿ 26ಕ್ಕೆ ಮತ್ತೂ ವಿಶೇಷವಿದೆ. ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಎಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷ ತುಂಬುವ ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭವಿದು. ಈ ವಿಶೇಷವನ್ನು ಮತ್ತೂ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿಸುವ ವಿಧಾನವೆಂದರೆ, ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ನಾವು ಮತ್ತಷ್ಟು ನಮ್ಮದಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಈ 'ಸಂವಿಧಾನ ದಿನ' ಸಂವಿಧಾನ ನಿರ್ಮಾತೃಗಳನ್ನು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಗೌರವಿಸುವ ಸಂದರ್ಭವೂ ಹೌದು. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ನೇತೃತ್ವದ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಮಿತಿಯ ಸುಮಾರು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಶ್ರಮದ ಫಲವಾದ 'ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ' ವಿಶ್ವದ ಬೃಹತ್ ಹಾಗೂ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಂವಿಧಾನಗಳಲ್ಲೊಂದು ಎನ್ನುವ ಕೀರ್ತಿಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ನ್ಯಾಯ, ವಿಚಾರ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ನಂಬಿಕೆ, ಭಕ್ತಿ, ಆರಾಧನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶ ಮತ್ತು ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವ ಹಾಗೂ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಘನತೆ, ದೇಶದ ಏಕತೆಯ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ವರಲ್ಲೂ ಭ್ರಾತೃತ್ವವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಆಶಯವನ್ನು ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ತನ್ನ ಖೇರಿಕೆಯಲ್ಲೇ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದೆ. 'ಸಮಾನತೆ' ಸಂವಿಧಾನದ ಆಶಯಗಳ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿರುವುದೂ ತರತಮವಿಲ್ಲದ ಈ ಸಮಾನತೆಯೇ. ಈ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅನೇಕ ಧರ್ಮಗಳ ನೆಲೆಯಾದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಅನುಸರಿಸುವ ಏಕಮಾತ್ರ ಧರ್ಮ ಎನ್ನುವುದೊಂದಿದ್ದರೆ ಅದು 'ಸಂವಿಧಾನ'.

ಸಂವಿಧಾನ ನೇರವಾಗಿ ಬದುಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಾದರೂ ಅದರ ಬಗೆಗಿನ ನಮ್ಮ ಅರಿವು ಅಷ್ಟಕ್ಕಷ್ಟೇ. ಅನೇಕ ಪದವೀಧರರಿಗೆ ಸಂವಿಧಾನದ ಖೇರಿಕೆ ತಿಳಿದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವವರ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯೂ ಅಷ್ಟಕ್ಕಷ್ಟೇ. ಸಂವಿಧಾನ ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಅವಕಾಶಗಳಿಂದ ಶಾಸನಸಭೆಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಜನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದರೆ ಅವರ ಮಾತು-ಕತೆಗಳೆಷ್ಟು ಸಾಂವಿಧಾನಿಕವಾಗಿವೆ ಎನ್ನುವುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲ ಅವಚ್ಛೇ ಯಾಕೆಂದರೆ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮದತ್ತಲೇ ಬೆರಳು ತೋರಿಸಬೇಕು. ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನಾಗಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಲಿಸುವ ವಿಧಾನ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ತುಣುಕು ತುಣುಕಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಎದುರಾಗುತ್ತದಾದರೂ, ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಗಂಭೀರ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿ ಕಲಿಯುವ ಅವಕಾಶವೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಸಂವಿಧಾನದ ಕಲಿಕೆ ಕಾನೂನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾದದ್ದು ಎನ್ನುವ ತಪ್ಪು ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಅನೇಕರಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಮನೋಧರ್ಮವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಜನಪ್ರಿಯ ಪಠ್ಯವಾಗಿಸುವುದು ಇವತ್ತಿನ ಅಗತ್ಯ.

ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವವರಿಗೆ ಸಂವಿಧಾನ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಸಾಕು, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಅದರ ಅರಿವು ಯಾಕಾಗಿ ಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸರಳವಾದ ಉತ್ತರ - ಸಂವಿಧಾನ ಎನ್ನುವುದು ಗ್ರಂಥರೂಪವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅದು ಜೀವನವಿಧಾನವೂ ಹೌದೆನ್ನುವುದು. ನಾಗರಿಕರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುವ ಸಂವಿಧಾನ. ಇತರರನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಸ್ವಗೌರವದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಮಾತನಾಡುತ್ತದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಹಾಗೂ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ಅರಿವಿಗಾಗಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂವಿಧಾನ ಬೇಕು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರ ತಿಳಿಯದವರು ನಿರಕ್ಷರರಲ್ಲ; ಸಂವಿಧಾನದ ಅರಿವಿಲ್ಲದವರು ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರು.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂವಿಧಾನದ ನಿತ್ಯ ಅನುಷ್ಠಾನ ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯ. ಈ ಅನುಷ್ಠಾನದಿಂದಷ್ಟೇ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ಕನಸುಕಂಡ ಸೌಹಾರ್ದತೆ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಸಾಧ್ಯ. ಸಂವಿಧಾನದ ಕಲಿಕೆ ಶಾಲಾಕಾಲೇಜುಗಳ ಎಲ್ಲ ಹಂತದಲ್ಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವುದು ಜರೂರು ಆಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ. ತರಗತಿಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನಾಚೆಗೆ ಸಂವಿಧಾನದ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ತಲುಪಿಸುವ ಆಂದೋಲನಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಗಳು ರೂಪಿಸಬೇಕು. ಈ ಅರಿವಿನ ಹರಿವಿಗೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಲು 'ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನ'ಕ್ಕೆ 70 ವರ್ಷ ತುಂಬಿದ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕಿಂತಲೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರೇರಣೆ ಬೇರಾವುದಿದ್ದೀತು?

■ ರಘುನಾಥ ಚ.ಹ.